

OSLOREGIONENS FAGGRUPPE FOR KLIMA OG MILJØ

REFERAT FRA MØTE 20.03.2025, OSLO RÅDHUS

Til stede:

Fornavn	Etternavn	Organisasjon
Elisabeth	Dahle	Ås kommune
Lise Wenche	Dufseth Urset	Hamar kommune
Benjamin Myklebust	Rød	Horten kommune
Kjersti	Dybendal	Kongsvinger kommune/Kongsvingerregionen
Bente	Elsrud Anfinnsen	Ringeriksregionen
Sara Louise	McElroy	Nannestad kommune/Gardermoregionen
Gisle	Haakonsen	Oslo kommune, byrådsavd miljø og samferdsel
Magnus	Øgård	Oslo kommune - Klimaetaten
Linda Angela	Grimsgaard	Rælingen kommune
Ingerid	Norum	Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Sekretariatet: Eva Næss Karlsen

Møteleder: Bente Elsrud Anfinnsen

1. GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

Godkjent

Se innkalling og sakspapirer her: [Faggruppemøter, 20. mars - Osloregionen](#)

2. GODKJENNING AV REFERAT FRA MØTE 16. januar 2025

Godkjent.

3. OPPFØLGING AV OSLOREGIONENS ARBEID MED OSLOFJORDEN

Presentasjoner:

- Rapporten *Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden Rapport for året 2023-2024* v/Henriette Givskud, Miljødirektoratet
 - *Tilstandsrapport for Oslofjorden*, v/Helene Frigstad, NIVA
 - Presentasjon fra sekretariatet Osloregionens arbeid for Oslofjorden.
- Se vedlagte presentasjoner.

Oppsummering fra presentasjoner til Miljødirektoratet (se presentasjon for helhet):

- Mange tiltak, mye godt arbeid på gang og i prosess
 - 18 tiltak har en tydelig forsterket innsats
 - 9 ferdigstilt
- Mye arbeid gjenstår
 - Behov for å øke innsatsen for mange av tiltakene
- Alle tiltak blir ikke ferdigstilt før 2026
 - Behov for videreføring av tiltaksplanen

Oppfordring fra Miljødirektoratet til kommunene om å følge opp:

- T14 øke tilsyn med vegetasjonssoner mot vassdrag –kommunene ansvar tilsyn.
- Viktig at følges opp av landbrukskontorene i kommunene.

- T22 Etablere hummerfredningsområder - flere kommuner har fortsatt ikke etablert.

Oppsummering fra presentasjoner til NIVA (se presentasjon for helhet):

- **Tilstandsrapporten viser et alvorlig bilde for økosystemet i Oslofjorden**
- For vurderinger basert på Vannforskriften, viser økologisk tilstand stort sett **moderat** og kjemisk tilstand **ikke god**. Det betyr at tiltak skal gjøres for å forbedre miljøtilstanden
- For de ulike delene av økosystemet hvor det er gjort faglige vurderinger, så er det stort sett vurdert til **moderat eller dårlig tilstand**. Utviklingen over tid er for det meste **negativ**
- Samlet viser dette at økosystemet i Oslofjorden er under for **stort press**, og det er behov for **samtidige tiltak på tvers av sektorer** for å forbedre miljøtilstanden

Momenter fra diskusjon om Osloregionens (og faggruppens) rolle i Oslofjordarbeidet:

- Osloregionen - kraftfull fellesstemme, bruke sin stemme i aktuelle fora i påvirkningsarbeidet. Fremsnakke også overfor våre egne ordførere at arbeidet med Oslofjorden er viktig – jobbe med kunnskap og holdning
- Oslofjorden en av tre politiske prioriterte saker i Osloregionen i 2025. Viktig at utarbeides godt faglig saksunderlag til politiske organer.
- Osloregionen arrangement på Arendalsuka om Oslofjorden.
- Det ble påpekt mangel på ressurser og kompetanse i kommunene. Rådgivere i kommunene (ofte 1 person) skal dekke klima, miljø og natur. Osloregionen bør jobbe for at mulig å søke midler for samarbeid mellom kommunene (Natursats?)
- Løfte nasjonalt (høringer, innspill til politiske partier med mer):
 - at det kreves øremerkede midler/finansieringsordninger/tilskuddsordninger til kommuner til oppfølging, for eksempel tilsyn med kantsoner i jordbruket, tilsyn med spredt avløp og til innbyggere som får pålegg,
 - Påpeke skjevhet i virkemidler og kostnader – store investeringer i renseanlegg, mens mange kommuner ikke har ressurser til relativt enkle tiltak som tilsyn
 - investering i renseanlegg. Kommer pålegg, men kommer til å bli anstrengende. Er støtteordninger på utredning + Leverandørutviklingsprogrammet, men svir hardt for anstrengt kommuneøkonomi og innbyggere med investering i renseanlegg.
- Eksempel fra Oslo kommune, nytt i regional plan areal og mobilitet: Oslofjorden som tema i regional plan areal og mobilitet. Utbygging i Oslofjorden påvirker tilstanden
- Kommentar om at mye fokus på nitrogen-fjerning, når behov for flere tiltak /midler til landbruket. Det er også behov for tilsyn og mer ressurser kommunene til dette.
- Pågående høring om de regionale planene for vannforvaltning som skal oppdateres for kommende planperiode (2028- 2033): <https://www.vannportalen.no/horinger/horing-regionalt-planprogram-og-hovedutfordringer-2028---2033/> Vurdere om avgi høringssvar, ref politisk verksted i styremøte 6. februar. Sekretariatet lage et utkast

som kan sirkuleres til fagmiljøer i kommuner – hvor trykker skoen, hva skal til for at vi gjør jobben enda bedre? Viktig å involvere vannområdekoordinatorer.

- Behov for kommunikasjonsplan og - tiltak for økt forståelse for utfordringene, argumenthefte til politikere m.fl. (Oslofjorden-brief?)
 - Innspill til kommunikasjonsarbeidet: Løfte blikket, tiltakene som gjennomføres i kommunene bedrer mitt nærmiljø. Tar lang tid å fikse. Mange som ikke har gjort jobben sin i lang tid. Stort politisk engasjement, bør være muligheter mht økonomisk støtte. Påpeke at viktig også på for eksempel avløp og tilsyn?
 - Gi råd/veiledning om hvordan kommunisere: særlig knytta til mindre populære tiltak som landbruk og spredt avløp.
 - Noe å hente fra forprosjektet Osloregionen deltok i tidligere (forprosjekt gjennomført i regi av Østlandssamarbeidet, på oppdrag fra fylkeskommuner)? [Forprosjekt kommunikasjon Oslofjorden - Østlandssamarbeidet](#)
 - Kan være nyttig om det utarbeides en punktliste med råd til kommuner; Hva lurt å følge opp i egen kommune?
 - Vi vet hva som skal til! Redusere tilførsel fra land, redusere utbygging av strandsone, restaurere ødelagt natur og redusere klimaendringer. Erkjenne at ikke quick-fix, må gjøres mange små og store tiltak over tid.
- Sekretariatet i Osloregionen komme i tettere dialog med Vannområdene og vannområdekoordinatorer. Behov for at riktige fagpersoner kobles på Osloregionen - utarbeide godt saksunderlag som tas videre i politiske organer i Osloregionen.
- Til senere diskusjoner om fagområdet Oslofjorden i faggruppe for klima og miljø; Flere i gruppa jobber for eksempel kun med klima, ikke vannmiljø, derfor; enten være tydelige i møteinnkalling hvilke innspill som bør hentes inn på forhånd eller legge opp til deltakelse fra flere enn faggrupped medlemmene.

4. RUNDE RUNDT BORDET

Miljønettverk Nedre Romerike/Samarbeidsrådet for Nedre Romerike:

Oppsummert topp tre saker fra Nedre Romerike

- Klimagassregnskap
- Areal og natur
- Infrastrukturprosjekter

Viktigste sakene fra de ulike kommunene

- Aurskog-Høland
 - Areal- og naturregnskap i forbindelse med rullering av ny KPA
 - Kunnskapsbygging – varnforvaltning (forberedelser kommunedelplan om vannmiljø)
 - Kunnskapsbygging – naturrestaurering (utbredelser om restaurerbar natur)
- Lørenskog
 - Klimabudsjett- og regnskap:
 - Årsrapport med eget klimakapittel skal til politisk behandling
 - arbeidet med klimabudsjett 2026 er i gang i kommunens klimagruppe, samt i hver sektor
 - det kontinuerlige arbeidet med å styrke klimabudsjettet som styringsverktøy pågår
 - Kommuneplanens arealdel revideres
 - Lørenskogs arealregnskap videreutvikles og brukes som nytt kunnskapsgrunnlag i arealdelen
 - Grønn mobilitet:
 - Nytt og optimistisk arbeid med planene om å forlenge T-banen i Oslo inn i Lørenskog, jf. avisoppslag i RB <https://www.nyttelørenskog.no/t-bane-prosjektet-og-rett-til-utvikling-og-transport-til-arealplanen/5-129-110948>

Forts. viktigste sakene fra de ulike kommunene

- Nittedal
 - Prosjektet «Vå på langs» som innebærer å legge ned rennesanleggene i Nittedal og overføre avløpet til Lillestrøm pågår for fullt
 - Planlegging av Nittedal sentrum som et bærekraftig og livskraftig sentrum
 - Miljøytelsecertifisering av kommunale virksomheter
- Rælingen
 - Klimagassregnskap
 - Strøm kommuneøkonomi og mulighetene for tiltak som gir kutt i klimagassutslipp i forbindelse med prosjekter etc.
 - Biologisk mangfold, dvs. kartlegging, bevaring, restaurering osv.
- Lillestrøm
 - Rakk ikke få med sakene

Sara Louise McElroy, Gardermoregionen:

De viktigste sakene i Gardemoen-regionen når det gjelder klima og miljø:

1. Innkjøpssamarbeid med ØRIK og kommunene i Øvre Romerike vært et positivt tiltak. Vi skal arrangere et anskaffelsesseminar med fokus på bygg- og anleggsbransjen. Seminaret er relevant for alle som jobber med bygg og anlegg, drift/vedlikehold, vann og avløp og tekniske tjenester. Vi ønsker at både ledere, prosjektledere og de med praktiske jobber velkommen. Vi håper at dette åpner for en god dialog og ideer til forbedring.
2. På Øvre Romerike mangler det nå klimarådgiver hos 2 av 6 kommuner. Snart pensjonerer også naturforvalteren i den ene kommunen seg, så da står vi uten noen klima/miljø rådgiver hos begge. Dette gir utfordringer når det kommer til samarbeid mellom kommunene rettet mot klima og miljø. Det blir spennende å se hvordan det utvikler seg. Hvordan har andre regioner jobbet rundt dette?
3. Ullensaker og Nannestad kommune deltar i AFK sitt prosjekt "Kunnskapsløft om restaurerbar natur". Det skal kartlegges restaurerbar natur og det skal inkluderes barn og unge i restaureringsarbeidet.
4. Ullensaker og Nes kommune har levert høringsinnspill om forbud mot torvuttak.

Magnus Øgård, Klimaetaten, Oslo kommune:

1. Investeringsbeslutning CCS på Klemetsrud – Oslos viktigste klimatiltak
 - Hafslund Celsio har besluttet å gjenoppta karbonfangstprosjektet på Klemetsrud i Oslo og skal bygge et av verdens første fullskala karbonfangstanlegg på avfallsforbrenning sammen med Aker Solutions og SLB Capturi. CO₂-terminal på Oslo havn skal også bygges. Anlegget er i drift innen tredje kvartal 2029 og vil fange 350 000 tonn CO₂ årlig.
 - Som en del av det nasjonale Langskip-prosjektet vil den fangede CO₂-en bli transportert og permanent lagret av Northern Lights JV, under havbunnen på sokkelen i Nordsjøen.
2. Samlet alle klimamål i klimabudsjett
 - Alle klimamålene til Oslo er inkludert i arbeidet for første gang, og dekker arbeid med å redusere direkte og indirekte utslipp og energiforbruk, klimatilpasse og forvalte og lagre mer karbon i vegetasjon og jordsmonn.
 - Det betyr at klimabudsjettet er utvidet til et arbeid med 83 virkemidler innenfor disse områdene, og som rapporteres på flere ganger i året. Oslo kommune gjør også et stort arbeid med å identifisere nye virkemidler. Det er virkemidler som ikke er vedtatt, men som kan bidra til å tette gapet mot klimamålene. Dette er virkemidler for alle fem mål.
3. Andre prosesser
 - Igangsatt arbeid med en ny grønn mobilitetsplan i 2025: for å heve attraktiviteten til gange, sykkel og kollektivreiser samt bidra til en utslippsfri og effektiv bylogistikk med minst mulig ulemper for byliv og innbyggere.
 - Prosjekt om utslippsfri tungtransport er avsluttet. Rapport som oppsummerer prosjektet og evaluerer virkemidlene (Hafslund Rådgivning).
 - Byrådet har lagt frem forslag til ny kommuneplanens samfunnsdel med byutviklingsstrategi. Oslo kommune reviderer kommuneplanens arealdel.

Lise Urset, Hamar kommune/Hamarregionen:

- Vi jobber med kommuneplan, se her: <https://www.hamar.kommune.no/ny-kommuneplan/>
Der er det informasjon om medvirkningsprosesser og lenke til tre utredninger; lavutslippssamfunnet, arealnøytralitet og jordvernstrategi. Vi jobber også med «Naturmangfold i Hamar». Den rapporten er snart ferdig.
- Ellers har vi nå kommet i gang med OmBruket – intern ombruk av kommunale møbler i Hamar, Ringsaker og Stange. Vi har ansatt en egen ombrukskoordinator, etablert lager og anskaffet appen «gjenbrukskommune». Vi har sånn sett gått litt mot strømmen ved ikke å velge loopfront.

Elisabeth Dahle, Ås kommune/Folloregionen

De to prosjektene vi jobber mest med dette halvåret handler om klima i arealplanlegging:

- Utvikle felles regional veileder for klimavurderinger i arealplan etter modell av Bergen kommunes Klimanorm og Nordre Follo's Klimaplanlegger.
- Delta i prosjektet Klimarobust utvikling. Dette er et samarbeid med NMBU om et 3-årig prosjekt (Nordforsk) om Klimarobust utvikling, som omfatter klimatilpasning, overvannshåndtering og klimavennlig arealplanlegging.

Ingerid Marie Lorentzen Norum, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus:

- Gjennom Kommunenettverk klima samarbeider vi for å arrangere et webinar om reviderte SPR klima og energi, med utgangspunkt i kommunenes behov og foreløpige erfaringer. Vi hadde tenkt å gjennomføre det i løpet av mai/juni, men må vurdere om det blir for tidlig i forhold til hvor kjent kommunene er med retningslinjene og om de har rukket å få noen erfaringer. Vi har laget en liten spørreundersøkelse som sendes ut til koordinatorene for klimanettverkene, for å få innspill fra kommunene om hva de ønsker seg av webinar og hva de trenger mest. Miljødirektoratet/KLD er i gang med å utarbeide en veileder til SPR klima og energi, og det er mulig vi bør vente til den er publisert.
- Som del av oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, har vi de siste par årene hatt en strengere praksis for innsigelser til planer som tilrettelegger for utbygging i områder der avløpsrenseanlegg ikke klarer kravene i utslippstillatelsen og driver i strid med forurensningsregelverket. Vi har fremmet over 40 innsigelser det siste året, og oppfølgingen av disse krever en del ressurser. To innsigelsessaker har blitt sendt til KDD, og vi venter spent på avgjørelsene. Den ene saken gjelder utbygging for Kongsberggruppen, og det har vært et mediatrykk rundt den i forhold til Forsvarsløftet og den geopolitiske situasjonen.

5. Videre oppfølging av videre samarbeid i regi av Osloregionen om offentlige anskaffelser og klima-/miljøkrav

Sekretariatet la frem et forslag til videre oppfølging tiltak i Handlingsprogram 2025 om *offentlige anskaffelser, verktøy for å nå klima- og miljømål*. Forslaget er utarbeidet etter dialog med leder og nestleder i faggruppen. Forslaget fikk tilslutning i møte.

Følgende forslag ble lagt frem i møtet:

- Arrangere seminar høsten 2025 om offentlige anskaffelser som verktøy for å nå klima- og miljømål og andre mål som utvikling av grønn industri og sirkulærøkonomi
- Formål (foreløpig) å samle/dele erfaring og vise gode eksempler fra kommuner
 - Åpent arrangement for fagpersoner innen innkjøp, næringsutvikling, klima/miljø, sirkulær økonomi
- Invitere aktuelle organisasjoner/prosjekter som samarbeidspartnere, f.eks. DFØ, Leverandørutviklingsprogrammet, kommunenettverk
- Videre arbeid:
 - Nedsettes en programkomite 2-3 personer, som jobber frem program for et seminar/webinar som arrangeres høsten 2025
 - Vurdere å innhente mer informasjon som underlag, ref spørreskjema til møtet 16. januar
 - Program og opplegg ferdigstilles før sommerferie

Programkomite 2-3 personer:

Følgende personer har meldt seg, evt forespørres

- Ragnhild Waagaard, (bekreftet)
- UKE, Oslo kommune (forespørres)
- Kontaktperson Lillestrøm (forespørres)

6. BEST-KONFERANSEN 2025

Innspill til innlegg om klima og miljø på BEST-konferansen:

- Til Kristin Halvorsen, Cicero:
 - Ref Klimautvalget 2050s anbefalinger – som innebærer at man må endre måten å planlegge på - hva betyr det for kommunene?
 - Det ble vist til eksempel: [Cicero-rapport «Veien til lavutslippssamfunnet i Hamar» bestilt av Hamar kommune](#)

7. AKTUELLE HØRINGER

Følgende høringer ble nevnt i møtet.

Energidepartementet: Norgespris på strøm - ordning som utløser energieffektivisering, ny fornybar produksjon, fjernvarme, Høringsfrist 21. april (el 22. april). [Norgespris skal sikre forutsigbare og stabile strømpriser for folk - regjeringen.no](#)

Statens vegvesen: Høring om tilgang til kollektivfelt Statens vegvesen, 30. april: [Tilgang til kollektivfelt | Statens vegvesen](#)

Klima- og miljødepartementet: Klimameldingen, kommende.

8. ØVRIGE ORIENTERINGSSAKER FRA SEKRETARIATET

Sekretariatet gir en påminnelse om å melde seg på:

- BEST 4. juni: [Bli med på BEST-konferansen 2025 og 20-årsjubileum - Osloregionen](#)
- Energiworkshop 8. april: <https://www.osloregionen.no/kalender/osloregionens-energiworkshop-8-april/>

9. Eventuelt

Ingen saker til eventuelt